

**Streekplatform
Kempen**
Sterke regio.
Slim netwerk

NOTA

Wijk-werken

AAN : Task Force Streekplatform Kempen

AUTEUR : Kim Nevelsteen i.s.m. Jef Bollen, Katrien Serroyen,
Eric Nysmans, Nancy Peeters en Tinne Gommers

DATUM :

6 september 2016

BETREFT : Hervorming PWA naar Wijk-werken

In deze nota vindt u een situering van de overgang PWA naar wijk-werken op basis van de conceptnota van de Vlaamse regering van 4 maart. U vindt er eveneens een regionale analyse van de PWA-werking in het arrondissement Turnhout. Ook vindt u de brief die Streekplatform Kempen heeft gestuurd n.a.v. deze hervorming en het antwoord hierop in de bijlagen.

Situering

De zesde staatshervorming gaf Vlaanderen de bevoegdheid over het PWA-stelsel, met een maximale financiering, vanuit de federale overheid, voor 7.291 tewerkgestelden in het stelsel. Vlaanderen heeft net als Wallonië en Brussel de keuze of ze de werking in zijn huidige vorm behouden, of er een eigen invulling aan geven. Vlaanderen kiest dat laatste en heeft de conceptnota wijk-werken op 4 maart 2016 goedgekeurd. Brussel en Wallonië opteren voor een continuering van het bestaande stelsel.

Wijk-werken

Vlaanderen werkt aan een globaal pakket van tijdelijke werkervaring, vaak afgekort als TWE. Binnen dit globaal pakket zullen verschillende vormen van tijdelijke werkervaring vallen, van IBO (individuele beroepsopleiding in de onderneming), over art. 60 tot stages enz. Ook het wijk-werken valt onder deze tijdelijke werkervaring maar wordt als een voortraject beschouwd.

Hier vindt u de krijtlijnen van de conceptnota:

- toeleiding naar wijk-werken enkel als er geen ander instrument geschikt is voor de werkzoekende om werkervaring op te doen in functie van een traject naar werk in het NEC (normaal economisch circuit)
 - o ≠ doelgroep sociale economie
 - o wijk-werkers moeten zelfstandig naar de leerwerkplek gaan en hun taken zelfstandig uitvoeren
- wijk-werken is geen werkloosheidsval: de werkzoekende blijft beschikbaar voor de arbeidsmarkt
 - o max. 6 maanden, uitzonderlijk verlengbaar met 6 maanden, met uitzondering van de huidige PWA-werknemers
 - o blijvende opvolging en begeleiding door VDAB of partner

- minimale vergoeding voor de wijk-werker en behoudt van uitkering
- wijk-werken is geen verdringing van reguliere arbeid en in NEC of de sociale economie
 - opdrachten en gebruikers zijn parallel aan huidig PWA-stelsel
- wijk-werken is werkervaring op een reële (laagdrempelige) leerwerkplek met een beperkte incentive voor de werkzoekende en een beperkte bijdrage voor de gebruiker
- de organisatie van het wijk-werken wordt afgestemd op de organisatiestructuren voor arbeidsmarktinitiatieven

Letterlijk citaat uit de conceptnota: *“VDAB zal beroep doen op partners om als organisator van het “Wijk-werken” op te treden. Lokale verankering en voldoende schaalgrootte van partners is hierbij cruciaal. We rekenen in eerste instantie erop dat lokale besturen hun expertise hiervoor zullen inzetten.*

Wijk-werken is een unieke kans om de samenwerking tussen de VDAB en lokale besturen op het terrein structureel te versterken.

Het is niet enkel een instrument in het kader van het activeringsbeleid; het is ook een instrument in het kader van het lokaal tewerkstellingsbeleid, dat het lokaal bestuur kan inzetten in de creatie van lokale werkervaringsplaatsen. Lokale besturen zijn hiervoor goed geplaatst omdat zij ter plaatse zicht hebben op de noden die niet door de reguliere sector ingevuld worden.

VDAB zal dus na overleg en in nauwe samenwerking met de lokale besturen beroep doen op partners om als organisator op te treden. We moedigen samenwerkingsverbanden ter zake aan tussen lokale besturen en tussen lokale besturen en lokale actoren, waaronder bv. sociale economie-bedrijven.

Enkel in afwezigheid van lokale partners, kan VDAB deze rol zelf opnemen om in een gebiedsdekkende dienstverlening te voorzien ten aanzien van de werkzoekenden en gebruikers. Idealiter kan voor de organisatie van “Wijk-werken” aansluiting gevonden worden bij de organisatiestructuren die vrijwillig ontstaan onder andere in het kader van versterkt streekbeleid. Deze bieden de beste garantie op een instrument waarbij optimale afstemming kan bereikt worden met de lokale arbeidsmarkt en de spelers die zich op die arbeidsmarkt bewegen..

De organisatie van “Wijk-werken” behelst:

- *Het rekruteren van de leerwerkplekken, waarbij de focus ligt op maatschappelijk relevante activiteiten op lokaal niveau*
- *Sensibiliseren van potentiële gebruikers op lokaal niveau*
- *Het matchen van doorverwezen werkzoekenden met beschikbare leerwerkplekken*
- *Administratieve taken voor de organisatie die een “overeenkomst” met de werkzoekende en met de gebruiker afsluit in het kader van “Wijk-werken”*
- *....”*

Grootste veranderingen tussen PWA en wijk-werken:

1. Wijk-werkers zullen niet zoals bij PWA o.b.v. kwalitatieve criteria (leeftijd, werkloosheidsduur) aan de slag kunnen. VDAB beoordeelt op basis van kwalitatieve criteria wie best kan wijk-werken in functie van zijn/haar traject naar werk.
2. Beperking in tijd: traject van 6 maanden, maximaal verlengbaar met 6 maanden => gebruikers hebben ook een beperkt continuïteit van werknemer waarop ze kunnen rekenen.
3. Een werkzoekende moet ingaan op een aanbod wijk-werken wanneer dit past in zijn/haar traject naar werk. PWA was vrijwillig.
4. Organisatie van wijk-werken door een derde partij niet door PWA vzw.

PWA stopt op 31 december 2016. Wijk-werken is voorzien te starten op 1 juli 2017. De huidige PWA-werknemers zullen door VDAB gescreend worden en zij krijgen andere trajecten naar werk aangeboden (bv. een opleiding of een element uit de tijdelijke werkervaring die start op 1 januari 2017).

In een gezamenlijke petitie geven de vakbonden volgende overzicht van de verschillen tussen PWA en wijk-werken

Wat verandert er voor de gebruiker?

PWA	Wijkwerking
Je krijgt de hulp van dezelfde PWA-werknemer	Iedere zes maanden zal een andere Wijkwerker bij je komen werken. Dit wil zeggen: steeds opnieuw uitleg geven en de betrokkene wegwijs maken.
Het PWA investeert in opleiding voor PWA-medewerkers. Zo garanderen ze kwaliteitsvolle ondersteuning. Dit is nu ook wettelijk voorzien.	Er is geen opleiding voorzien vanuit de Wijkwerking. Mensen moeten inzetbaar zijn vanaf dag 1. Als je als organisatie zelf voor opleiding zorgt, zal de Wijkwerker sowieso vervangen worden na 6 maanden.
De PWA-beambte is het vertrouwde gezicht van de plaatselijke PWA-werking	De PWA-werking houdt op te bestaan. Andere lokale actoren zullen de Wijkwerking uitvoeren. Wie dat precies zal zijn, is nog niet bepaald. De PWA-beambte verhuist naar de VDAB en zal daar een ander takenpakket krijgen. Je krijgt dus te maken met een nieuw gezicht dat niet vertrouwd is met de Wijkwerking.
PWA houdt rekening met zorgbehoevende gebruikers en gaat op zoek naar de juiste werkloze op de juiste plaats.	Als klant van de Wijkwerking krijg je voor een periode een Wijkwerker toegewezen. Er zal minder ruimte zijn om op specifieke vragen in te gaan.

Wat verandert er voor de bestuurders?

PWA	Wijkwerking
Je maakt als bestuurder deel uit van een raad van bestuur die PWA-werk mogelijk maakt. Je komt op geregelde tijdstippen naar de raad van bestuur van de vzw PWA.	Het PWA wordt overgenomen door een lokale actor. De raad van bestuur houdt op te bestaan.
Je bent als politicus/sociale partner betrokken bij wat de plaatselijke noden zijn van de gebruikers (zowel particulieren als rechtspersonen zoals scholen, vzw's,...). Dit is zelfs wettelijk voorzien.	Via de Wijkwerking is niet meer wettelijk voorzien voor politici/ sociale partners om betrokken te blijven bij de lokale noden.
Je kan als bestuurder toezien dat de aangeboden PWA-tewerkstelling de lokale (economie niet verdringt). Je zorgt er dus voor dat de aangeboden taken geen taken zijn die kunnen opgenomen worden door een zelfstandige of een gewone werknemer.	De Wijkwerking heeft geen controlerende instantie. Er is dus geen controle over welke taken aangeboden worden vanuit de Wijkwerking.

Wat verandert er voor de PWA-werknemer?

PWA	Wijkwerking
Zolang je aan de voorwaarden voldoet, kan je PWA-werk doen.	Je kan 6 maanden Wijkwerk doen (verlengbaar tot maximaal 1 jaar). Daarna blijf je werkloos, tenzij je ander werk gevonden hebt.
Je blijft beschikbaar voor de arbeidsmarkt. De VDAB kan je verplichten te solliciteren of een opleiding te volgen.	Wijkwerking maakt deel uit van je VDAB-traject naar werk. De VDAB kan je vragen om te solliciteren of een opleiding te volgen. De VDAB zal dit waarschijnlijk vragen op het einde of na het traject Wijkwerking.
Als je nu 180 uren (6 maanden) PWA-werk doet en 33% blijvend arbeidsongeschikt bent, krijg je een vrijstelling en moet je niet beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt.	Door de beperkte duurtijd kom je niet aan 180 uren. Daardoor kan je als wijkwerker in de praktijk geen vrijstellingen omwille van medische redenen meer aanvragen.
De werkzoekende kan vrijwillige instappen in het PWA. Er is geen verplichting.	Je kan verplicht worden om Wijkwerken te doen.
Je werkt bij een aantal vaste gebruikers (tenzij je gebruiker of je zelf vraagt om te veranderen).	Je zal slechts 6 maanden bij een gebruiker mogen werken. Dit kan enkel in bepaalde situaties verlengd worden tot maximaal 1 jaar.
Er is een PWA-werking die ondersteund wordt door een PWA-beambte. Hij/zij is het vertrouwde gezicht van de plaatselijke PWA-werking en vaak ook de vertrouwenspersoon waar je terecht kan bij vragen of problemen.	De PWA-werking houdt op te bestaan en de vertrouwde PWA-beambte zal er niet meer zijn. Er wordt gezocht naar een (andere) lokale partner om de wijkwerking te organiseren. Het is niet duidelijk of er nog ruimte zal zijn voor een aanpak op maat en of deze lokale partner gemakkelijk bereikbaar zal zijn.
Er wordt gezocht naar de meest ideale combinatie tussen de PWA-werknemer en de gebruiker. Je doet PWA-werk dat aansluit bij wat je kent en kunt.	Werk op maat zal veel minder mogelijk zijn. Je zal ingezet worden op basis van je competenties. Veranderen van gebruiker zal minder makkelijk worden.

Onderteken mee de petitie voor een succesvolle, kwaliteitsvolle en duurzame Wijkwerking!

Gelieve de petitie terug te bezorgen aan het plaatselijke PWA-kantoor.

PWA ook niet meer in Uw gemeente!

Regionale analyse

Het werkingsgebied van het Streekplatform heeft 28 PWA's. In iedere gemeente, met uitzondering van PWA Ravels/Baarle Hertog die samen 1 PWA vormen.

In maart 2016 telde het arrondissement Turnhout 968 actieve PWA-werknemers en 31 PWA-beambten. Tinne Gommers, RVA directeur Turnhout¹: "Er zijn momenteel nog 31 PWA-beambten in het ambtsgebied van het WB Turnhout. Bedoeling is dat zij op 1/1/2017 allemaal administratief overgaan naar VDAB. Uiteraard is het mogelijk dat er een aantal zijn die beslissen om een andere job te zoeken. Dit zal echter slechts gaan om een zeer beperkt aantal beambten. Het aantal dat vanaf 1/1/2017 effectief hun nieuwe job zal opnemen bij VDAB is momenteel nog niet bekend. VDAB moet immers garanderen dat de PWA's hun werking kunnen verderzetten tot op het moment dat het Wijk-Werken van start gaat."

PROFIEL PWA-WERKNEMER – OPGEMAAKT DOOR TINNE GOMMERS

- **Geslacht:** De meeste PWA-werknemers zijn vrouwen. Het percentage mannelijke PWA-werknemers verschilt van PWA tot PWA. Dit betekent dat er PWA's zijn waar slechts 17% van de actieve PWA-werknemers een man is. Er zijn echter ook PWA's waar dit oploopt tot 40%. Vaak heeft dit ook te maken met het aanbod aan activiteiten.
- **Leeftijd:** De actieve PWA-werknemers zijn slechts zelden jonger dan 40 jaar. Uiteraard schommelen ook hier de percentages. In de meeste PWA's is 75 à 80% van de PWA-werknemers ouder dan 50 jaar. Verschillende PWA's melden een gemiddelde leeftijd van de actieve PWA-werknemer van 52, 54 of zelfs 56 jaar.
- **Studieniveau:** De meeste PWA-werknemers zijn laaggeschoold. Zij hebben maximaal een diploma lager onderwijs of lager secundair onderwijs. Uiteraard zijn er uitzonderingen. Zo meldt PWA Vorselaar dat er iemand met een universitair diploma psychologie actief is via het PWA. Soms heeft dit ook te maken met het aanbod van activiteiten binnen het PWA.
- **Werkloosheidsduur:** De werkloosheidsduur varieert van 6 maanden (minimumwerkloosheidsduur om ingeschreven te worden in het PWA als 45-plusser) tot meer dan 20 jaar. De gemiddelde werkloosheidsduur van actieve PWA-werknemers schommelt wellicht rond de 10 jaar.
- **Duur tewerkstelling als PWA-kracht:** Oudere PWA-werknemers en personen met een blijvende arbeidsongeschiktheid van minstens 33% blijven soms lang in het systeem hangen. Ook hier zijn er echter grote verschillen van PWA tot PWA. Sommige PWA's melden dat 60% reeds meer dan 5 jaar werkt als PWA-werknemer, andere dat meer dan 70% al 10 jaar of meer werkt als PWA-werknemer. Een enkeling is reeds ingeschreven (en actief) via het PWA sinds 1995.
- **Gemiddeld aantal gepresteerde uren:** Gemiddeld presteert een PWA-werknemer een 30-tal uren per maand. Ook hier zijn grote verschillen. Sommigen presteren slechts enkele uurtjes per maand, anderen moeten moeite doen om de maximale 630 uur per jaar niet te overschrijden en presteren sommige maanden tot 70 uur of, in de land- en tuinbouw tot 150 uur.
- **Doorstroom:** De doorstroom verschilt zeer sterk van PWA tot PWA. In sommige PWA's is er de laatste jaren vooral doorstroom naar pensioen. In andere PWA's wordt zeer sterk gewerkt aan doorstroming, naar werk of bijvoorbeeld een opleiding. Heel veel PWA-werknemers kampen echter met verschillende problemen (medisch, sociaal, ...). Een aantal

¹ Heist-op-den-Berg en Nijlen behoren tot RVA Mechelen.

PWA-werknemers slaagt er momenteel in, ondanks medische problemen, via het PWA te werken. Indien het PWA zou wegvallen, zou dit voor deze groep wellicht betekenen dat een ziekte-uitkering een alternatief is.

Enkele voorbeelden van doorstroomgegevens:

- in PWA Balen (ca. 50 actieve PWA-werknemers), stroomden in 2015 12 personen door naar werk, 3 personen gingen op ziekenkas en 2 met pensioen.
- in PWA Beerse, waar doorstroomcijfers werden bijgehouden vanaf 1995, stroomde ongeveer 40% door naar werk en 6 % naar het ziekenfonds.

Tot slot:

Natuurlijk zeggen cijfers, percentages of werkloosheidsduur niet alles. Meestal is het individuele verhaal, het maatwerk, belangrijk. Een PWA-beambte geeft een aantal voorbeelden: "een jong iemand met ASS die dankzij begeleiding actief is in 2 scholen, is een succesverhaal" of "iemand met een alcoholprobleem die na 1 uur PWA moet stoppen, maar dankzij die start in het PWA ook de stap zet naar een begeleiding en na 2 jaar stopt met drinken en doorstroomt naar het arbeidscircuit".

Zo heeft elke PWA-werknemer zijn eigen verhaal en zijn eigen motivatie om te werken via het PWA.

Kanttekening bij bovenstaande gegevens door Tinne Gommers: *"Niet alle PWA's bewaren dezelfde gegevens. Het is dus moeilijk een algemeen beeld te schetsen. De situatie is zeer divers in de verschillende PWA's. Vaak heeft dit ook te maken met de lokale mogelijkheden en moeilijkheden. Het lijkt mij interessant dat de lokale overheden een beeld proberen te krijgen van de PWA-werking en van de werking van de PWA's binnen de eigen regio."*

Een beknopte bevraging bij enkele PWA's levert volgende input op:

- **Rijkevorsel**

Naar aanleiding van de bevraging over het PWA profiel in onze regio kregen alle PWA-kantoren een vragenlijst. De PWA beambte Rijkevorsel belde Kim Nevelsteen op en vroeg meer duiding over de reden van deze informatie-inzameling. Zij gaf ook mee dat sinds een tweetal jaar de 'omzet' van PWA weer in stijgende lijn is. Bovendien gaf zij het signaal dat zijzelf, en heel wat andere PWA-beambten graag werknemer willen zijn bij de organisator van het wijk-werken. Ook heeft de gemeente Rijkevorsel een brief met bezorgdheden over de PWA gestuurd aan minister Muyters. Het antwoord was een samenvatting van de conceptnota en gaf weinig verheldering op de eigenlijke vragen.

Op 14 juni worden de Kempense PWA-beambten geïnformeerd door VDAB over de overgang naar VDAB.

- **Kasterlee** (deel van PWA7 gebied)

De *basisopdrachten* van PWA zijn nog steeds dezelfde als die bij het begin van de werking:

- 1) langdurig werklozen terug actief maken door hen opdrachten, klusjes te laten uitvoeren met het oog op doorstroming naar het normale circuit (taken: intakegesprek werkloze, matchen van werkloze aan taak, eventueel kennismakingsgesprek, administratie, opvolging – bijsturing werkkraft, oplossen problemen)
- 2) tegemoetkomen aan lokale noden en behoeften waar het normaal economisch circuit niet aan tegemoet komt (taken: administratie aanvraag en opvolging, verkoop PWA cheques, oplossen problemen, algemene administratie)

3) bestrijden van zwart werk

In de praktijk focussen de beambten zich voornamelijk op punt 1 en 2, met de daarbij behorende administratie, boekhouding, statistieken, ...

Bepaalde PWA kantoren houden zich, om verschillende redenen zoals gebrek aan tijd, aan hun kerntaak zoals hierboven beschreven. Andere kantoren interpreteren hun kerntaak zeer ruim en zien opportuniteiten om op plaatselijk vlak projecten op te starten i.s.m. de gemeente, het OCMW of een andere partner (bijvoorbeeld Digidak) wat natuurlijk extra taken met zich meebrengt. Het takenpakket van de verschillende projecten is te verscheiden om een opsomming te kunnen geven.

Doelgroepwerknemers

In de beginjaren werden werklozen in het PWA toegelaten na drie jaar werkloosheid. Bij de opstart, midden jaren 90, kon het PWA putten uit een enorm reservoir van potentiële werkkrachten die over het algemeen nog jong waren (30 à 40 jarigen). Het waren voornamelijk vrouwen, die thuis waren gebleven na het kopen van kinderen, en die nu, via de PWA maatregel, allen richting PWA werden gestuurd. Het is ook deze groep die later grotendeels de overstap hebben gemaakt naar het dienstencheque-systeem. Doorheen de jaren zijn de toelatingscriteria voor PWA gewijzigd tot wat ze nu zijn: minstens 2 jaar werkloos indien jonger dan 45 jaar, minstens 6 maanden werkloos indien ouder dan 45 jaar of leefloon ontvangen.

Maar ook andere maatregelen hebben een serieuze invloed gehad op de toeleiding PWA o.a. de opstart van het individuele maatwerk van VDAB (rond 2005), de opstart van het Dienstenchequeverhaal, de opstart van Dispo (RVA). Al deze maatregelen zijn er gekomen in de periode 2004-2007, en hadden en hebben een enorme impact op de PWA werking. Concreet: in de beginjaren had PWA Kasterlee 375 ingeschreven werklozen, vorig jaar nog een 140 tal!

Wat toeleiding betreft zien we de laatste jaren een gans ander beeld: we krijgen voornamelijk oudere werklozen (+50 jaar) en veel minder jongere werklozen. Het zijn nu meer werklozen die ontslag kregen (wegens reorganisatie, faillissement, medisch ontslag, ...) of, en dat zie ik vooral bij de jongeren, niet de juiste werkhouding of attitudes hebben om aan het werk te gaan of het werk te behouden. Voor heel wat van deze oudere werklozen is terug naar de arbeidsmarkt geen sinecure (wegens leeftijd, loon, arbeidsgeschiktheid). Het PWA biedt hen de mogelijkheid om toch beperkt actief te zijn, om zich nuttig te maken naar de lokale gemeenschap toe, om zelfvertrouwen te tanken, Voor de ene oudere werkloze zal die PWA taak duren tot aan zijn pensioen, voor de andere oudere werkloze is het een tijdelijke situatie daar hij of zij toch nog de doorstart maakt richting arbeidsmarkt.

Financieel. Is de werking nog 'rendabel' met de huidige orde grootte aan opdrachten en werknemers?

Het verhaal van de inkomsten is voor elk PWA kantoor hetzelfde. De inkomsten van een PWA kantoor komen uit vier verschillende kanten:

- per jaar betaalt RVA een bijdrage, voor de werkingskosten, per voltijds equivalent. Dit is een bedrag van 2.500 euro per voltijds equivalent dat sinds het begin van het PWA nooit is geïndexeerd
- het inschrijvingsgeld van de klanten (maximaal 7,45 euro per klant per jaar). Dit zakt de laatste jaren omdat er steeds minder klanten kunnen geholpen worden.

- de bijdrage van de PWA cheques: van elke PWA cheque die op het grondgebied van een PWA wordt uitgereikt, ontvangt het PWA een vergoeding van 0,50 euro. Deze bijdrage zakt elk jaar omdat er steeds minder uren worden gepresteerd.
- varia

Maar het grote verschil zit in het uitgavenpatroon en dat maakt het zeer moeilijk om een algemeen beeld te schetsen wat nodig is om rendabel te zijn.

-> de locatie: de gemeenten werden bij de start van de PWA werking gevraagd (of verplicht) om het PWA kantoor te huisvesten (gemeentehuis, sociaal huis, ...). Deze huisvesting gebeurt in de ene gemeente gratis, in de andere gemeente moet PWA een vergoeding betalen (voor verwarming, elektriciteit, onderhoud). De ene PWA werking mag gratis gebruik maken van de faciliteiten van het openbaar gebouw waar het zit (bv. gratis telefonie, gratis verzenden van brieven, ...), de andere PWA werking moet hiervoor betalen.

-> verplaatsingskosten beambten: de ene beambte doet huisbezoeken bij klanten, regelt kennismakingsgesprekken tussen klant en werkracht bij de klant thuis, gaat naar vergaderingen, ... de andere beambte regelt alles vanuit zijn kantoor en komt nauwelijks op de baan

-> verplaatsingskosten werkrachten: is je PWA in een kleine gemeente, waarbij de werkrachten kleine afstanden afleggen of is je PWA in een stad gevestigd, of omhelst je werking meerdere deelgemeentes zodat de werkrachten grotere afstanden kunnen afleggen => heeft een impact op het bedrag van de verplaatsingskosten.

Dit zijn drie voorbeelden maar ik kan een resem van verschillen opsommen tussen kantoren wat betreft de uitgaven. De andere verschillen gaan niet altijd over de basisbehoeften, maar gaan meer over het financieren van plaatselijke projecten, het op een of andere manier bedanken van de werkrachten,

Ik kan wel meedelen dat de vette jaren voorbij zijn. De inkomsten lopen drastisch terug. De PWA afroming van enkele jaren geleden sneed serieus in de PWA financiële reserves. Maar afhankelijk van het uitgavenpatroon per PWA zijn er kantoren die nog wel een spaarpotje hebben, maar er zijn er ook waar het water stilaan tot aan de lippen komt.

- **Ravels**

Gebruikers:

- privé-personen in de kinderopvang en tuinonderhoud
- bij scholen (voor- en naschoolse opvang, refterhulp)
- bij gemeenten
- in de lokale kinderopvang in de vakanties
- in de toeristische sector (musea en VVV)
- in land-en tuinbouwbedrijven.

Werknemers: Al onze PWA-werknemers zijn laaggeschoold, het hoogst behaalde diploma is over het algemeen een beroepsopleiding. Maar de meeste zijn maar tot hun 14 of 16 jaar naar school geweest. Hierbij geef ik nog een overzicht van de gemiddelde PWA-werknemer in ons PWA (de cijfers spreken voor zich) :

- aantal PWA-werknemers : 42 waarvan 35 vrouwen en 7 mannen
- gemiddelde leeftijd van 54 jaar
- allen laaggeschoold (hoogste is een beroepsopleiding)

- gemiddeld 10 jaar werkloos
- gemiddeld 8 jaar actief binnen het PWA
- gemiddeld 37 uren gepresteerde uren per maand.
- 15 personen met een arbeidsongeschiktheid van 33 %.
- 6 personen bijkomend met gezondheidsproblemen maar geen 33 %.
- van de 42 PWA'ers kunnen er mogelijk 10 doorstromen naar het reguliere arbeidscircuit.
- van de 42 PWA'ers zullen er zeker 19 mogelijk terugvallen op een ziekte-uitkering mocht het PWA wegvallen.
- van de 42 PWA'ers zijn er 23 die PWA wensen te doen tot aan hun pensioen. Dit jaar gaan er nog 3 op pensioen.
- van de 42 PWA'ers zijn er 17 die mogelijk in aanmerking zouden komen voor een speciale begeleiding zoals GTB, De Ploeg, WEB, ...

Financieel : betreft onze cijfers van 2015, hebben wij voor ons traditioneel PWA een klein verlies, maar wij financieren jaarlijks ons project Digid@k met een bijdrage van €5.000. Ons dienstenchequebedrijf is momenteel nog rendabel.

Projecten voor de toekomst : wij hopen jaarlijks nog een 5000 euro te kunnen blijven geven voor Digid@k. Tevens zijn wij ondertussen ook bezig met een nieuw project 'groepsvervoer' i.s.m. Welzijnszorg Kempen.

Aangezien wij een DC-bedrijf hebben is de raad van bestuur zeker bezig met de toekomst. Vorige week is er tijdens de algemene vergadering en raad van bestuur beslist om met het DC-bedrijf autonoom verder te gaan. Wij moeten dit proberen om onze verantwoordelijkheid op te nemen voor onze 50 DC-werknemers. Ook al zal het misschien financieel in de toekomst moeilijk worden.

Dan onze bedenkingen over het nieuwe 'wijk-werken' : zowel voor de 'wijk-werker' als voor de gebruiker hebben wij vele vraagtekens :

- beperkt in tijd --> wat nadien ? Op deze manier kan er nooit nog een vertrouwensband gecreëerd worden. Bijvoorbeeld : bij privé-personen de kinderopvang : je kan moeilijk om de 3 of 6 maanden iemand nieuw in huis halen voor de kinderopvang van je kinderen.

- wat met de vrijwilligheid ?

- wie gaat de stageplaatsen aanbieden ? De werkgevers ?

Volgens onze mening is het systeem 'wijkwerken' zoals het op dit moment voorgesteld wordt gedoemd om te mislukken. Het is een mooi verhaaltje op papier, maar zal in de praktijk nooit haalbaar zijn. Het zal een systeem zijn dat niet werkt en op die manier zal uitdoven wat vooral de zwakkeren in onze maatschappij zal treffen.

Bijlagen

1 BRIEF STREEKPLATFORM KEMPEN AAN MINISTER MUYTERS – 14 JUNI 2016

Geachte minister Muyters

U werkt volop aan de hervorming van tijdelijke werkervaring en heeft de bevoegdheidsoverdracht van PWA aangegrepen om wijk-werken uit te werken als een onderdeel van het brede gamma aan instrumenten van tijdelijke werkervaring.

De Kempense lokale besturen, provincie, sociale partners en parlementairen, verenigd in het Streekplatform Kempen, hebben kennis genomen van de conceptnota wijk-werken. De conceptnota is reeds in verschillende fora in de regio besproken en roept nog vele vragen op. Deze brief lijst de bezorgdheden op zoals besproken in de Task Force op 13 juni 2016. Wij willen vragen dat u met onze bezorgdheden rekening houdt bij de verdere uitwerking van het 'wijk-werken'.

Onze bezorgdheden kunnen gevat worden in vier aandachtspunten.

Een eerste bedenking is de continuïteit waar **gebruikers** van PWA-diensten op kunnen rekenen. Wij wensen te onderstrepen dat de maatschappelijke baten van de huidige PWA-regelgeving moeten behouden blijven in het nieuwe systeem. Hiermee bedoelen we de match tussen de invulling van maatschappelijke taken die geen volwaardige job vormen met zinvolle taken voor de werknemers van deze opdrachten. Het is van belang dat gebruikers, zoals scholen en lokale bestuurders blijvend kunnen rekenen op middagouders, overzetter, klussers bij kwetsbare inwoners etc. en niet elke zes maanden een nieuwe werknemer moeten inwerken, waardoor de garantie op een continue dienstverlening bemoeilijkt wordt. Het huidige PWA-systeem stopt op 31 december 2016. Op welke dienstverlening kunnen de gebruikers rekenen tijdens de overgangperiode? Betekent dit dat lokale besturen tijdelijke vacatures moeten opmaken om middagouders etc. te vinden? Hoe kunnen zij de verschillende vormen van dienstverlening waar de burger op rekt garanderen?

Een tweede aandachtspunt is de **doelgroepwerknemer**. Wij juichen toe dat er ingezet wordt op de versterking van de werkzoekende en dat doorstroom wordt gestimuleerd. Maar we stellen in onze eigen regio vast dat een reguliere job voor heel wat van onze huidige PWA-krachten, voornamelijk langdurig werkzoekenden of mensen die meer dan 33% arbeidsongeschikt zijn, een zeer hoge, waarschijnlijk te hoge ambitie is. Daarom durven wij de tijdelijkheid van wijk-werken in vraag stellen, omdat we vrezen dat voor een deel van de doelgroep het normaal economisch circuit te hoog gegrepen is en dat sociale economie onvoldoende werkplekken heeft om deze mensen een volwaardige job te bieden.

Ten derde zijn ook onduidelijkheden m.b.t. de **opvolging en begeleiding van de wijk-werkers**. Hoe zullen zij gedurende hun traject als wijk-werker versterkt worden opdat de doorstroom naar een andere vorm van tijdelijke werkervaring of tewerkstelling met succes kan waargemaakt worden?

Tot slot blijft de conceptnota zeer vaag met betrekking tot de **organisatie van het wijk-werken**. Dit veroorzaakt onduidelijkheid bij lokale besturen. Welke rol moeten/kunnen lokale besturen opnemen in het verhaal van wijkwerking? Welke middelen staan hier tegenover? Wij verzoeken u ook om maximaal gebruik te maken van de expertise van de huidige PWA-beambten. Zij kennen de gebruikers, de werkzoekenden en de lokale netwerken en kunnen hun inzichten waardevol inzetten bij de organisatie van wijk-werken.

Geachte minister, wij beseffen dat het stelsel van wijk-werken nog in volle uitwerking is en rekenen er dan ook op dat u onze aandachtspunten meeneemt in de verdere verfijning.

We kijken uit naar uw antwoord.
Met vriendelijke groeten

Ward Kennes
Voorzitter Streekplatform Kempen

Lieve Cox
Trekker Leren en werken

2 ANTWOORD KABINET MUYTERS OP BRIEF STREEKPLATFORM – MAIL SOFIE CROENEN 3 AUGUSTUS 2016

Beste,

Bedankt voor u brief.

Uw brief lijst de bezorgdheden op met betrekking tot de verder uitwerking van Wijk-werken. Hieronder tracht ik een antwoord te bieden op uw bezorgdheden, aandachtspunten.

Met betrekking tot u eerste bedenking over de gebruikers.

De beperking van de duurtijd dat een werkzoekende kan actief zijn in Wijk-werken betekent inderdaad dat de gebruiker niet langer jarenlang beroep zal kunnen doen op dezelfde werkzoekende voor het uitvoeren van zijn Wijk-werktaken. Dit geldt evenwel ook voor andere stelsels zoals bv de dienstencheques en uitzendarbeid. De gebruiker krijgt wél de garantie dat zijn Wijk-werktaken, tegen een beperkte kostprijs, uitgevoerd zullen worden door werkzoekenden die over de nodige competenties beschikken om de klus te klaren. Het beperken van de duurtijd dat 1 bepaalde werkzoekende in Wijk-werken actief kan zijn betekent niet dat aan gebruikers geen garantie kan geboden worden dat de dienstverlening voor een bepaalde periode wordt aangeboden. Sensibilisering van de gebruikers m.b.t. dit onderwerp is in ieder geval een aandachtspunt bij de voorbereiding van de overstap naar Wijk-werken, en zal allicht een blijvende belangrijke taak worden voor de organisator van het Wijk-werken.

Uw tweede en derde aandachtspunt hebben betrekking op de doelgroepwerknemer en de duurtijd. Wijk-werken is een activeringsinstrument dat bedoeld is voor werkzoekenden die (voorlopig) niet in staat zijn om minstens een halftijdse professionele tijdsbesteding (in casu stage / werkplekleren / opleiding / werken,...) aan te vatten. De finaliteit van het Wijk-werken is doorstroom naar een ander, meer intensief werkplekleerinstrument, opleiding of stelsel. Van zodra mogelijk moet de werkzoekende de overstap kunnen maken naar een instrument waarin hij minimaal deeltijds op een

werkleerplek aan de slag kan of opleiding kan volgen. Wat betekent dat ook ik Wijk-werken zie als een onderdeel van een ruimer traject naar regulier werk.

Voor werkzoekenden die na een maximaal verblijf in Wijk-werken deze vervolgstappen niet kunnen zetten, dient bekeken te worden of een ander stelsel voor hen niet meer aangewezen is. De minister engageerde zich om bij de voorbereiding van de conceptnota rond Wijk-werken om deze discussie met de Vlaamse ministers van Sociale economie en Welzijn op te nemen.

Wijk-werken wil verder bouwen op de sterktes van het bestaande PWA-stelsel. Een aanzienlijk deel van de basisprincipes uit dit stelsel worden dan ook getransfereerd naar het nieuwe instrument. De hervorming impliceert evenwel ook verandering, voor alle betrokken partijen. En dus ook voor de gebruikers.

Met Wijk-werken willen we laagdrempelige opstapmogelijkheden naar werk creëren voor zoveel mogelijk werkzoekenden. Het aantal uitkeringsgerechtigde werkzoekenden dat kan instromen is door de federale overheid beperkt tot (gemiddeld op jaarbasis) 7291 werkzoekenden. Voorzien in een maximale duurtijd van 24 maanden voor Wijk-werken zou tot gevolg hebben dat de instroommogelijkheden voor "nieuwe" werkzoekenden al snel heel beperkt zou worden. Zeker indien rekening gehouden wordt met het feit dat bij opstart op 1/7/17 een deel van de huidige PWA-werknemers prioritair zullen kunnen overstappen naar Wijk-werken. De duurtijd beperken tot 6 maanden (max 1 keer verlengbaar met 6 maand) moet op termijn resulteren in ruimte voor toeleiding van minstens 10.000 "nieuwe" werkzoekenden op jaarbasis.

Ten slotte heeft u het over de organisatie van het wijk-werken.

Voor de organisatie van Wijk-werken kijken wij naar lokale initiatieven die enerzijds voldoende schaalgrootte hebben om een ruim aanbod aan Wijk-werkklussen te verzamelen en deze gericht te kunnen matchen met toegeleide werkzoekenden. En anderzijds voldoende lokaal verankerd zijn om het regionale aanbod aan Wijk-werkklussen optimaal te capteren en gebruikersgroepen op een effectieve manier te bedienen en te bereiken. We rekenen er dan ook op dat zij het komende jaar volop zullen inzetten op het borgen en delen van aanwezige expertise, op de uitwisseling van ervaringen maar ook op het verkennen van opportuniteiten en realiseren van effectieve lokale en interlokale samenwerking. Het spreekt voor zich dat zowel VVSG als het PWA-platform hierin een informerende, sensibiliserende en indien gewenst een coördinerende rol kunnen opnemen.

In de loop van de komende maanden zal duidelijkheid geboden worden over de financiële middelen die zullen ter beschikking gesteld worden voor de organisatie van Wijk-werken.

Het klopt dat de PWA-beambten nog geen duidelijk zicht hebben op hun toekomstige job bij VDAB. Maar elke PWA-beambte kan er wel op rekenen dat hij / zij aan de slag kan bij VDAB voor de arbeidsduur zoals bepaald in de lopende arbeidsovereenkomst met RVA (ongeacht of het gaat om een statutaire of contractuele tewerkstelling). Een meer concreet zicht op beschikbare jobs en gepaste jobs voor de PWA-beambten zal pas kunnen geboden worden op het moment dat met elk van hen een individueel gesprek plaatsvindt, wat gepland is na de zomer van 2016.

VDAB engageert zich om de nodige PWA-beambten te voorzien om PWA-vzw's tot 1/7/2017 te ondersteunen bij de uitvoering van PWA-activiteiten, dit engagement is duidelijk vermeld in de conceptnota "Wijk-werken".

Groeten,

Sofie Croenen
Raadgever Werk

Kabinet Philippe Muyters
Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport
Martelaarsplein 7, 2de verdieping
1000 Brussel
Tel: 02 552 61 66
sofie.croenen@vlaanderen.be

3 OVERZICHT ACTIEVE PWA WERKNEMERS EN GEBRUIKERS KEMPEN – MAART 2016

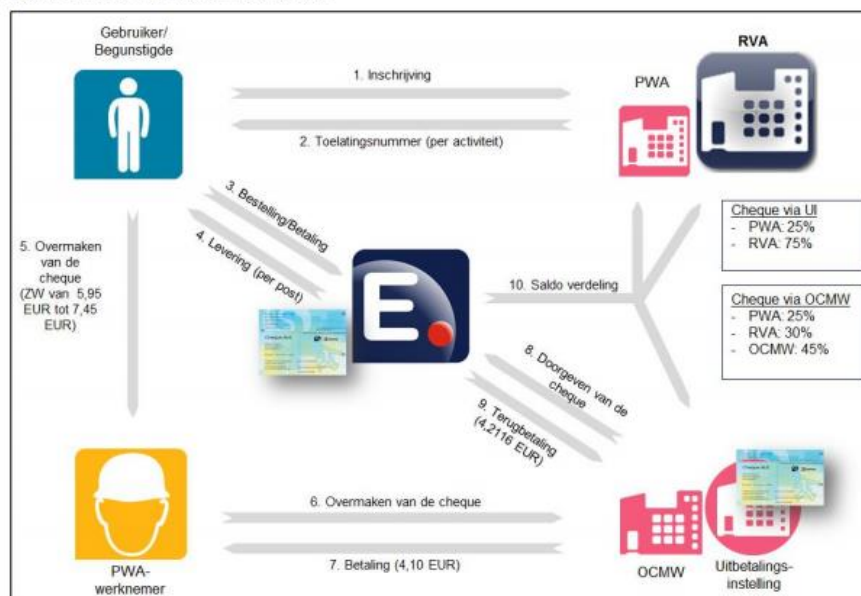
	actieve PWA-werknemers	bij privé-personen	bij lokale besturen	bij onderwijsinstellingen	Bij vzw's	locatie PWA
ARENDONK	37	19	10	14	2	gemeentehuis
BALEN	48	25	22	22	6	OCMW/sociaal huis
BEERSE	69	33	0	51	4	OCMW/sociaal huis
DESSEL	45	40	7	19	21	alleen
GEEL	33	30	5	7	8	werkwinkel
GROBBENDONK	26	6	11	9	2	OCMW/sociaal huis
HERENTALS	51	20	3	30	3	werkwinkel
HERENTHOUT	16	4	5	6	1	alleen
HERSELT	31	16	8	4	0	gemeentehuis
HOOGSTRATEN	37	18	0	20	6	alleen
HULSHOUT	20	14	2	3	3	alleen
KASTERLEE	40	21	26	11	2	OCMW/sociaal huis
LAAKDAL	46	42	3	12	6	OCMW/sociaal huis
LILLE	53	26	33	7	1	alleen
MEERHOUT	17	13	8	7	5	OCMW/sociaal huis
MERKSPLAS	15	8	0	9	0	OCMW/sociaal huis
MOL	15	33	0	0	0	alleen
OLEN	24	8	3	9	5	OCMW/sociaal huis
OUD-TURNHOUT	38	11	6	26	1	gemeentehuis
RAVELS/BAARLE-HERTOG	37	16	2	16	19	OCMW/sociaal huis
RETIE	24	23	11	3	1	gemeentehuis
RIJKEVORSEL	30	14	21	20	1	gemeentehuis
TURNHOUT	109	33	7	58	33	werkwinkel
VORSELAAR	47	32	25	19	2	gemeentehuis
VOSELAAR	16	9	3	6	0	werkwinkel
WESTERLO	44	24	9	13	5	werkwinkel
	968	538	230	401	137	

03/2016 137 werklozen met PWA-vrijstelling in arrondissement Turnhout

4 FINANCIËLE STROMEN PWA CHEQUE (BRON: VIONA ONDERZOEK 'HET PWA STELSEL IN KAART GEBRACHT' – JUNI 2015)

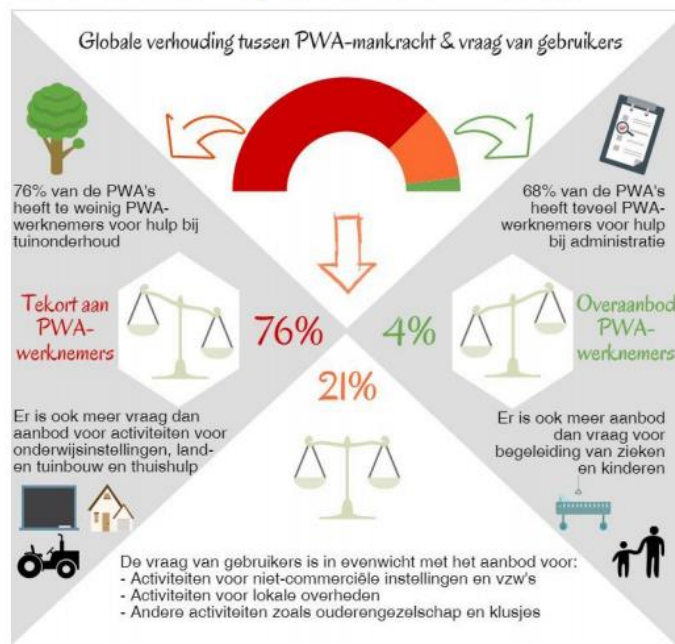
Figuur 1 Levensloop van de PWA-cheque

Bron: Edenred

5 BALANS TUSSEN VRAAG EN AANBOD NAAR PWA-ACTIVITEITEN (BRON: VIONA ONDERZOEK 'HET PWA STELSEL IN KAART GEBRACHT' – JUNI 2015)

Figuur 6: Balans tussen vraag naar en aanbod van PWA-activiteiten

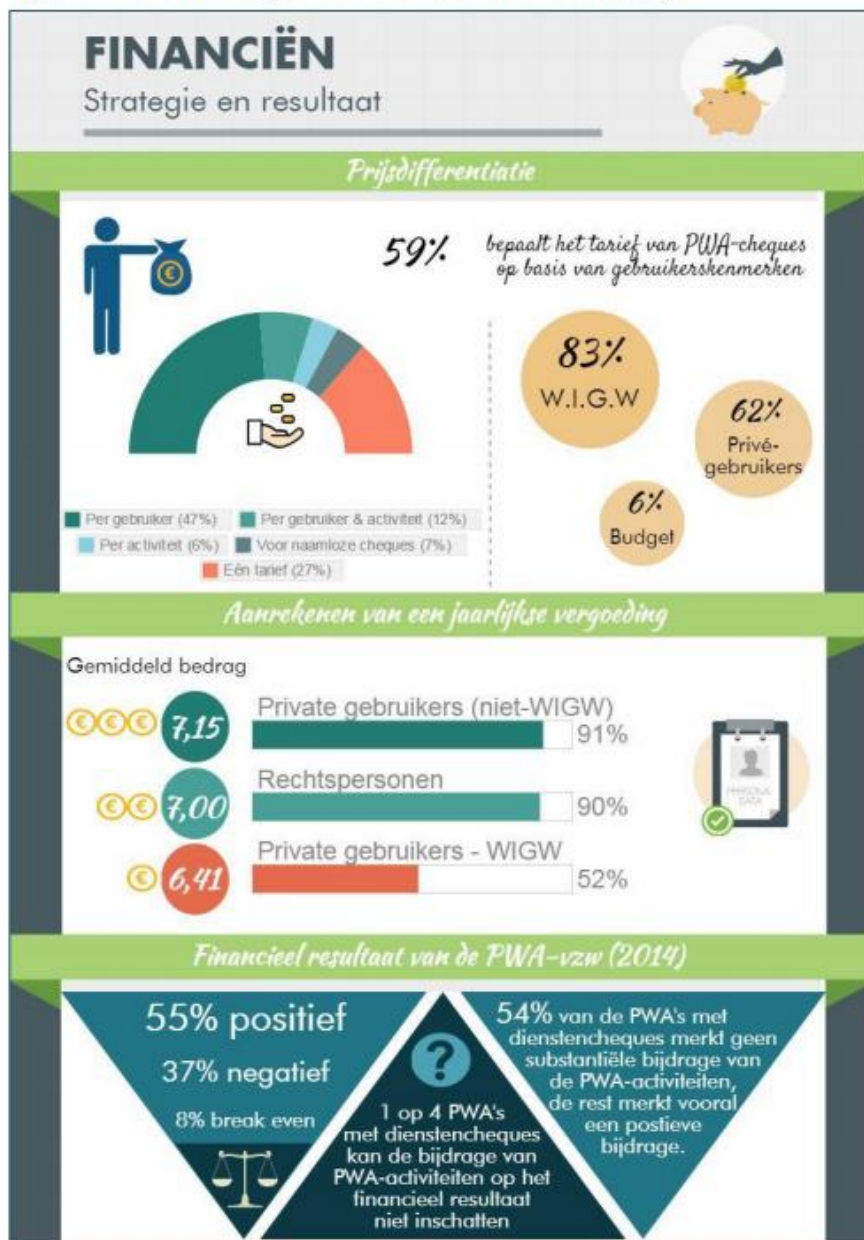

Bron : IDEA Consult o.b.v. enquête bij beambten van de Vlaamse PWA-vzw's

6 FINANCIËLE STRATEGIE EN FINANCIEEL RESULTAAT PWA'S 2014 (BRON: VIONA ONDERZOEK 'HET PWA STELSEL IN KAART GEBRACHT' – JUNI 2015)

Figuur 16: Financiële strategie en financieel resultaat van PWA's (2014)

Bron : IDEA Consult o.b.v. enquête bij beamtten van de Vlaamse PWA-vzw's

7 PROFIEL GEBRUIKERS EN ACTIVITEITEN PWA (BRON: VIONA ONDERZOEK 'HET PWA STELSEL IN KAART GEBRACHT' – JUNI 2015)

Tabel 12: Aantal gebruikers per activiteit volgens locatie PWA (volgens gebruikte cheques*)

Activiteit	Centrum- steden	Omgeving centrum- steden	Andere steden	Overgangs gebied	Platteland	Totaal	
Natuurlijke persoon	Hulp voor klein tuinonderhoud	1.617	1.366	2.180	2.336	1.476	8.975
	Thuishulp met huishoudelijk karakter	305	258	607	568	583	2.321
	Bewaking of de begeleiding van zieken of kinderen	143	139	151	229	100	762
	Andere	244	180	234	206	182	1.046
	Hulp voor administratieve formaliteiten	5	3	10	7	1	26
	Totaal	2.314	1.946	3.182	3.346	2.342	13.130
Rechtspersoon	Onderwijsinstellingen	315	162	329	293	183	1.282
	Lokale overheden	13	1	5	-	-	19
	Tuinbouw- en van landbouwsectoren	20	45	135	103	247	550
	Verenigingen zonder winstoogmerk	371	89	215	162	87	924
	Stadswacht	48	60	99	138	76	421
	Andere niet-commerciële verenigingen	81	45	234	84	22	466
	Totaal	848	402	1.017	780	615	3.662
Totaal	3.162	2.348	4.119	4.126	2.957	16.792	

* Gebruikers van naamloze cheques kunnen niet worden toegewezen en zijn hier niet opgenomen.
Bron : Idea Consult op basis van Edenred (2014)

Tabel 16: Aantal uitgegeven cheques per activiteit volgens de waarde van de cheque in 2014

Activiteit	5,95	6,2	6,45	6,7	6,95	7,2	7,45	Totaal	
Natuurlijke persoon	Hulp voor klein tuinonderhoud	65.950	106.239	20.972	27.773	28.351	58.228	134.899	442.412
	Thuishulp met huishoudelijk karakter	36.214	75.852	15.944	20.484	19.742	59.632	72.811	300.679
	Bewaking of de begeleiding van zieken of kinderen	28.949	23.503	5.867	5.492	5.757	19.881	34.905	124.354
	Andere	7.587	8.447	2.833	1.530	3.478	4.107	17.150	45.132
	Hulp voor administratieve formaliteiten	980	1.305	750	72	10	540	320	3.977
	Totaal	139.680	215.346	46.366	55.351	57.338	142.388	260.085	916.554
Rechtspersoon	Onderwijsinstellingen	277.034	216.790	30.544	37.579	30.013	44.104	159.990	796.054
	Lokale overheden	165.190	107.910	23.600	14.306	32.337	39.016	44.374	426.733
	Tuinbouw- en van landbouwsectoren	-	284.472	-	-	-	-	-	284.472
	Verenigingen zonder winstoogmerk	99.720	69.264	8.147	10.756	12.971	18.502	54.872	274.232
	Stadswacht	27.876	-	-	-	-	-	-	27.876
	Andere niet-commerciële verenigingen	15.082	15.117	5.082	2.385	3.998	1.296	22.828	65.788
	Totaal	584.902	693.553	67.373	65.026	79.319	102.918	282.064	1.875.155
Totaal	724.582	908.899	113.739	120.377	136.657	245.306	542.149	2.791.709	

Bron: Edenred (2014)